

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 17627/2022
07.12.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Иване Рађеновић, председника већа, Владиславе Милићевић и Татјане Матковић Стефановић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Дамир Растовић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Високи савет судства, Привредни суд у Сремској Митровици, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Новом Саду, ради накнаде имовинске штете због повреде права на суђење у разумном року, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гжрр 329/22 од 15.09.2022. године, у седници одржаној 07.12.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гжрр 329/22 од 15.09.2022. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Сремској Митровици Прр1 1/2021 од 04.07.2022. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиље и тужена обавезана да јој на име накнаде имовинске штете због повреде права на суђење у разумном року у предмету Привредног суда у Сремској Митровици Ст 355/2011 исплати износ признатог, а неисплаћеног потраживања по закључку Привредног суда у Сремској Митровици Ст 355/2011 од 16.03.2012. године, односно износ правноснажно признатог потраживања тужиље у поступку који се води пред Привредним судом у Сремској Митровици Ст 355/2011 и то: износ од 5.890.000,00 динара на име главног дуга и износ од 13.463,00 динара на име камате утврђене и признате у стечајном поступку. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев у делу којим је тужиља тражила да се тужена обавезе да јој исплати законску затезну камату на досуђени износ главног дуга од 5.890.000,00 динара од 17.03.2012. године до исплате. Ставом трећим изреке, тужена је обавезана да тужиљи накнади трошкове парничног поступка од 185.400,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гжрр 329/22 од 15.09.2022. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба тужиље, а усвојена жалба тужене и преиначена је првостепена пресуда у побијаном усвајајућем делу одлуке о тужбеном захтеву и делу одлуке о трошковима поступка (ставови први и трећи изреке), тако што је одбијен

тужбени захтев којим је тужила тражила да се тужена обавезе да јој на име накнаде имовинске штете због повреде права на суђење у разумном року у предмету Привредног суда у Сремској Митровици Ст 355/2011 исплати износ признатог, а неисплаћеног новчаног потраживања по закључку Привредног суда у Сремској Митровици Ст 355/2011 од 16.03.2012. године, односно износ правноснажно признатог потраживања тужиле у поступку који се води пред Привредним судом у Сремској Митровици Ст 355/2011 и то: износ од 5.890.000,00 динара на име главног дуга и износ од 13.463,00 динара на име камате утврђене и признате у стечајном поступку, као и захтев тужиле да јој тужена накнади трошкове парничног поступка, док је потврђена првостепена пресуда у преосталом побијаном одбијајућем делу одлуке о законској затезној камати (став други изреке). Ставом другим изреке, тужила је обавезана да туженој накнади трошкове жалбеног поступка од 33.000,00 динара. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев тужиле за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужила је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане одлуке у смислу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11... 18/20), Врховни суд је утврдио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила као извршни поверилац је пре отварања стечајног поступка над „Центропромет“ АД Шид, покренула извршни поступак против „Центропромет“ АД Шид, да је решењем Основног суда у Сремској Митровици, Судска јединица Шид И.2 50/10 од 07.06.2010. године утврђена вредност непокретности извршног дужника (ближе наведених у образложењу нижестепених одлука) у износу од 5.457.750,00 динара, након чега је 11.08.2010. године између СТР „Антилоп“ из Шида ПР АА и Привредног друштва за трговину „Центропромет“ АД Шид закључен уговор о продаји путем непосредне погодбе која је већа од утврђене, који је оверен пред Основним судом у Шиду под Ов 4260/10 од 11.08.2010. године, којим је уговорено да „Центропромет“ АД Шид као извршни дужник продаје а СТР „Антилоп“ из Шида ПР АА као извршни поверилац - купац купује непокретности које су предмет принудне продаје и које су писане у ЛН .. КО ... за међусобно уговорену цену од 5.700.000,00 динара. Чланом 2. уговора констатовано је да наведена цена покрива потраживање извршног повериоца – купца према извршном дужнику – продавцу у износу од 5.700.000,00 динара, па је закључивањем овог уговора за извршног дужника престала обавеза из извршне исправе – решења Општинског суда у Шиду И.2 50/10 у целости.

Решењем Привредног суда у Новом Саду Ст 355/2011 од 31.05.2011. године, отворен је стечајни поступак над стечајним дужником „Центропромет“ АД Шид. Закључком о листи потраживања Ст 355/2011 од 16.03.2012. године, утврђено је као основано потраживање повериоца АА на износ главног дуга од 5.890.000,00 динара и износ од 1.081.750,55 динара, укупно 6.971.790,55 динара које је сврстано у трећи исплатни ред. У стечајни поступак, стечајни дужник ушао је са већинским друштвеним

капиталом, будући да је одлуком Агенције за приватизацију од 12.03.2009. године поништена приватизација и капитал предузећа „Центропромет“ АД Шид који износи 70% укупно регистрованог друштвеног капитала предузећа пренела Акцијском фонду. Решењем Привредног суда у Сремској Митровици Р4 Ст 127/2020 од 21.07.2020. године, усвојен је приговор предлагача, овде тужиље и утврђено да је предлагачу повређено право на суђење у разумном року у предмету Привредног суда у Сремској Митровици Ст 355/2011 и наложено стечајном судији да у року од 30 дана од дана пријема решења предузме све процесне радње које делотворно убрзавају стечајни поступак. Решењем Ст 355/2011 од 15.09.2011. године одређено је банкротство стечајног дужника након чега је стечајни управник приступио уновчењу имовине стечајног дужника (на начин ближе наведен у образложењу нижестепених одлука). У току поступка је утврђено да је спроведена делимична деоба према којем је проценат намирена поверилаца првог и другог исплатног реда 100%, тако да је преостало намирена поверилаца трећег исплатног реда, а који су већ делимично намирени. Утврђено је да је тужилца делимично намирена те да јој није исплаћено потраживање од укупно 5.903.463,00 динара од чега износ од 5.890.000,00 динара на име главног дуга и износ од 13.463,00 динара на име камате утврђене и признате у стечајном поступку.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је усвојио тужбени захтев, налазећи да тужилца има право на накнаду имовинске штете због повреде права на суђење у разумном року коју је проузроковао Привредни суд у Сремској Митровици, за чије пропусте одговара тужена Република Србија, како по основу објективне одговорности из члана 31. став 3. Закона о заштити права на суђење у разумном року.

Другостепени суд је побијаном пресудом преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев, применом одредбе члана 31. Закона о заштити права на суђење у разумном року и члана 154 став 1. Закона о облигационим односима, оценивши да није основан тужбени захтев захтев за накнаду имовинске штете изазване повредом права на суђење у разумном року, у висини признатог, а неисплаћеног потраживања тужилце према стечајном дужнику „Центропромет“ АД Шид у стечајном поступку који се води пред Привредним судом у Сремској Митровици Ст 355/2011, будући да тужилца није доказала постојање адекватне узрочно последичне везе између повреде права на суђење у разумном року и умањење имовине тужилце у висини износа који потражује тужбом, а које потраживање није намирено до отварања стечајног поступка ни у току његовог трајања. Додатна аргументација другостепеног суда је да тужена не моће одговорати за инсолвентност лица са којим је тужилца слободном вољом ступила у комерцијални однос.

По оцени Врховног суда, становиште другостепеног суда је засновано на правилној примени материјалног права.

Према члану 31. Закона о заштити права на суђење у разумном року („Службени гласник РС“, бр. 40/2015), странка може да поднесе тужбу против Републике Србије за накнаду имовинске штете изазване повредом права на суђење у разумном року у року од годину дана од када је стекла право на правично задовољење (став 1). Одговорност Републике Србије за имовинску штету изазвану повредом права на суђење у разумном року је објективна (став 3).

Република Србија одговара за материјалну штету насталу због потпуног или делимичног неизвршења правноснажних и извршних судских одлука, односно у стечају утврђених потраживања запослених из радног односа која су без њихове кривице остала неизвршена и у поступку стечаја вођеном над стечајним дужником са већинским друштвеним или државним капиталом, уз услов да је претходно утврђена повреда права на суђење у разумном року (Закључак усвојен на седници Грађанског одељења Врховног касационог суда од 02.11.2018. године). Наведени правни закључак допуњен је на седници Грађанског одељења Врховног касационог суда од 27.09.2019. године, тако да у погледу извршних дужника који не спадају у напред наведену категорију, већ се ради о физичким лицима или правним лицима која нису основана на бази друштвеног или државног капитала, свакако је нужно утврђивати узрочнопоследичну везу, између повреде права на суђење у разумном року и ненаплаћеног потраживања, те утврђивати да је управо искључиви разлог немогућности наплате тих потраживања неадекватно поступање суда. Нужно је доказати да је дужник у тренутку покретања поступка за наплату имао довољно новчаних средстава у имовини и да је поштујући редослед исплате могао да се наплати да је суд ефикасно поступао и предузимао делотворне радње у циљу наплате прописане одговарајућим Законом о извршењу.

Наиме, иако је тужиоцу решењем Привредног суда у Сремској Митровици Р4 Ст 127/2020 од 21.07.2020. године утврђена повреда права на суђење у разумном року, тужила није доказала да је услед повреде права на суђење у разумном року у предмету Привредног суда у Сремској Митровици Ст 355/2011, претпела имовинску штету и да је она последица неадекватног поступања органа тужене за окончање тог поступка. Тужила није доказала да је у моменту отварања стечајног поступка над стечајним дужником и у моменту покретања поступка за наплату спорног потраживања на рачуну стечајног дужника било средстава из којих би се могло исплатити тужиљино потраживање, а да јој иста нису исплаћена због неправилног и незаконитог рада тужене, што би био основ одговорности за накнаду имовинске штете у овом поступку. Следом наведеног, тужила није доказала постојање узрочно-последичне везе између штете коју трпи (у висини признатог, а неисплаћеног потраживања) и неадекватног поступања суда у стечајном поступку у циљу намирања њеног потраживања, за коју штету изазвану повредом права на суђење у разумном року би била објективно одговорна тужена.

Супротно наводима ревизије којима се указује да је одлуком другостепеног суда повређено право тужиле на имовину, те да се одговорност Републике Србије заснива на неспровођењу судских одлука, и према налажењу овог суда Република Србија не може одговорати за комерцијална потраживања предузећа основаног на бази друштвеног или државног капитала са којим је тужила слободном вољом ступила у комерцијални однос. У конкретном случају тужила има ненамирено потраживање а које није потраживање запосленог из радног односа према стечајном дужнику, већ комерцијално потраживање, па Република Србија нема обавезу да тужилци накнади имовинску штету по основу члана 31. Закона о заштити права на суђење у разумном року, јер се одредба овог члана односи на материјалну штету која настане због дужине трајања судског поступка, а не због неисплаћивања дуга од стране стечајног дужника. На основу свега изнетог неосновани су наводи ревизије о погрешној примени материјалног права.

Из изложених разлога, Врховни суд је применом одредбе члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Ивана Рађеновић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић